

Happingarmynstrið byrjar, tá eitt barn ótilvitandi traðkar inn í leiklutin sum happari, tí viðkomandi sjálv/-ur fólir, at sín egni leiklutur í felagsskapinum er hóttur

sum pedagogar og vaksir grípa inn, áðrenn happing fær fastatøkur á barnunum.

Hjá Red Barnet hevur Lars Stilling Netteberg, sum hevur verkætlanarábyrgd, verið í samband við barnagarðspedagogar, ið kenna tey mynstur, sum eru millum børn á stovni. Tað vísir seg nevniliga, at hesi mynstur innan happing rættiliga koma til sjóndar í 7-floks aldri.

– Vit ivast ikki í, at happingarmynstrini longu vera bygd upp í barnagarðum. Við fyriryrgingarskránni – »Fri for mobber« – vilja vit klæða foreldur, pedagogar og lærarar til at síggja, hvat gongur fyri seg í einum bólki, soleiðis at einstøku børnini ikki standa við ábyrgdini og trupulleikanum.

Lars Stilling Netteberg vísir á, at hetta er eitt mynstur í stríðnum um atgongd til felagsskapin, og tað er týðningarmikið, at tað eru vaksir fólk sum taka stýrandi ábyrgdina.

Hvessa uppmerksemi

Kit Stender Petersen, ph.d.-lesandi,

sum stóð aftan fyri áður nevndu kanning um, hvussu happing byrjar millum barnagarðsbørn, vísir á, at pedagogar longu nú arbeiða við at fyriryrgja happing og arbeiða við at skapa eina sameinandi mentan í barnagarðum.

– Tað, sum er umráðandi, er, at hvessa uppmerksemi og fylgja væl við, um tekin er um happing. Umráðandi er, at pedagogar brúka sína fakligheit og fara í dialog við børnini um teirra handlingar móttvegis hvørjum øðrum og taka foreldrini við upp á ráð, sigur hon.

Tað kann vera trupult at fáa eyga á happingarmynstrini – júst tí, at hetta eru støður, sum henda yvir eina tíð og spakuliga skumpu barnið longur og longur út úr felagsskapinum. Vegurin aftur kann vera langur, tá eitt barn fyrst er trýst út úr felagsskapinum.

– Avbjóðingin er, sigur Kit Stender Petersen, at pedagogar ofta finna út av tí ov seint, tá happing longu hevur rakt einstaka barnið. Pedagogarnir finna ikki altíð út av, at happing er við at henda, men tá hetta er ein veruleiki,

kann tað eisini vera trupult at finna út av, hvussu tingini skulu loysast.

Hon leggur aftrat, at tað kann vera ógvuliga trupult at broyta eina fastlasta uppfatan av tí einstaka barninum í barnagarðinum.

Fimm prosent rakt

Kanningar hjá Red Barnet vísa, at umleið fimm prosent av øllum dagstovnabørnum í Danmark hava upplivað at vera happað, men hildið verður ikki, at hetta tal lýsir veruleikan, soleiðis sum hann er.

– Tá happing fer fram, gongur tað út yvir allan barnaflokkinn, tí øll vera ávirkað av tí, sum hendir. Børn, sum verða happað, kunnu fáa bæði sálarlig og líkamlig mein. Nøkur gerast líkamliga sjúk við eitt nú búkilsku.

Kit Stender Petersen, ph.d.-lesandi, vísir á, at í ringasta føri koma børn, sum verða happað, at dragast við kensluna av at vera øðrvísi alt lívið.

– Tí er tað so umráðandi, at hond verður tikin um trupulleikan skjótast tilber, leggur hon aftrat.

Kelda: www.boernogunge.dk

Fakta um óndu mynstrini

- * Happing byrjar ikki við einari tilætlaðari ætlan, men við óndum mynstrum
- * Eitt mynstur er ein mynd av konstruktiónini og leiklutabýtinum, sum uppstendur millum børn í stríðnum um at vera ein partur av felagsskapinum
- * Happingarmynstrið byrjar, tá eitt barn ótilvitandi traðkar inn í leiklutin sum happari, tí viðkomandi sjálv/-ur fólir, at sín egni leiklutur í felagsskapinum er hóttur
- * Tá fleiri gerast partur av happingini, er tað tí, at tey sjálvi stúra fyri at enda í skotlinjuni fyri happing
- * Ofta skal tað ikki meira til fyri at bróta mynstrið enn, at onkur einstakur sigur frá

Kelda: Mai Brit Helgesen (norskur granskari í pedagogikki og happing)